

ЦІНИ ОПТОВІ — вид **цін** на промислову продукцію, за якими підприємство або збутова організація реалізують її іншим підприємствам та збутовим організаціям, тобто всім категоріям покупців, крім населення. Розрізняють Ц. о. підприємства (відпускна ціна) — ціна, за якою підприємство-виробник реалізує вироблену продукцію оптово-збутовим організаціям, що структурно складається із собівартості товару, прибутку підприємства і непрямих податків (у тих галузях, продукцію яких оподатковують непрямими податками); і Ц. о. промисловості — ціна, за якою підприємства та оптово-закупівельні організації (посередники) реалізують продукцію підприємствам-споживачам і торговельним організаціям. Вона вища від Ц. о. підприємств на величину відрахувань (знижок) збутовим організаціям, що встановлюють для покриття витрат обігу та утворення у них прибутку. До Ц. о. промисловості входять Ц. о. підприємства та непрямі податки — специфічні акцизи, мито, податок на додану вартість. Це ціни, за якими продукція промисловості надходить до сфери обігу оптової та роздрібною торгівлі. Ц. о. промисловості також містить у собі собівартість продукції підприємства, прибуток підприємства, витрати та прибуток посередницько-збутових організацій.

До різновидів Ц. о. підприємств уналежнюють:

- трансфертні ціни, що застосовують всередині підприємств під час здійснення операцій між його підрозділами (вони не мають податкових платежів, їх застосовують при комерційних операціях між підрозділами одного й того ж підприємства, пов'язаними єдиним технологічним циклом, встановлюють як на сировину, напівфабрикати, так і на готові вироби та послуги);
- Ц. о. франко, що охоплюють витрати на транспортування продукції від місця її виробництва до місця споживання, митні та страхові витрати (ці витрати щодо просування товару до вказаного місця входять до складу ціни і будуть компенсовані постачальнику покупцем після оплати вартості придбаної продукції).

Виокремлюють Ц. о. у місці виробництва продукції (ціни «франко-станція призначення», що оплачують постачальники) та Ц. о. у місці споживання продукції (ціни «франко-станція відправлення», що оплачують споживачі).

Різновидами оптової відпускної ціни є:

- ціна біржового товару (або за біржовими угодами), що формують на базі біржових угод з урахуванням надбавок або знижок до неї залежно від якості товару, відстані товару від місця постачання, передбаченого біржовим контрактом та інших чинників формування попиту;
- ціни форвардних угод, що використовують при операціях на біржі (поряд зі співвідношенням попиту і пропозиції до моменту постачання товару, вони враховують також розмір відсотка за кредит, витрати на фінансування біржової операції, витрати по страхуванню і збереженню товару, комісійні брокерам).

До оптових зараховують і ціни, за якими здійснюють закупівлю сільськогосподарської продукції у фермерів та населення з метою подальшого її перероблення на підприємствах легкої, харчової промисловості тощо. На основі закупівельних цін різних господарств визначають середні ціни фактичної реалізації, у яких враховано ціни та кількість продукції, реалізованої заготівельним організаціям через різні канали (за прямими зв'язками з торгівлею, на продуктовому ринку тощо).

Рекомендована література

1. Відоменко О. І. Ціноутворення: Навч.-метод. комплекс для студентів усіх форм навчання. К., 2005;
2. Матвєєва Н. М., Серьогіна Д. О., Жовтяк Г. А. Ціноутворення: Навч. посіб. Х., 2023;
3. Ціни і ціноутворення: Підруч. Х., 2024.

Е. І. Шелудько

Бібліографічний опис:

Ціни оптові / Е. І. Шелудько // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890710>

2001-2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).